

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 157667 20 Рев
Бања Лука, 14.12.2020. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као председника вијећа, Тађе Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Р.В. из Б.Л., Улица ..., заступају пуномоћници М.Б. и М.Ф., адвокати из Б.Л., против туженог О.В. из Б.Л., Улица ..., кога заступа пуномоћник М.Ђ., адвокат из Б.Л., ради исплате, те по компензационој противтужби туженог О.В. из Б.Л., против тужитеља Р.В., и по тужби тужитеља - главних интервијената Г.В. и С.В.а из Р., РХ, које заступа пуномоћник С.Д., адвокат из Б.Л., против тужених Р.В. из Б.Л. и О.В. из Б.Л., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог О.В., против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 157667 19 Гж 2 од 02.07.2020. године, на сједници вијећа одржаној дана 14.12.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја, обје нижестепене пресуде, у дијелу којим је одлучено о компензационом противтужбеном захтјеву, се преиначавају и суди:

-Утврђује се да је основано потраживање тужитеља Р.В. у износу од 66.146,35 КМ, са законском затезном каматом почев од 30.11.2012. године, као дана подношења тужбе, па до исплате.

-Утврђује се да је основано потраживање туженог О.В. у износу од 45.250,94 КМ.

-Наведена потраживања се пребијају, па се тужени О.В. обавезује да тужитељу Р.В. исплати износ од 20.895,41 КМ, са законском затезном каматом почев од 30.11.2012. године па до исплате, у року од 30 дана.

-Одбија се компензациони противтужбени захтјев туженог у дијелу који представља разлику између компензираног износа од 45.250,94 КМ и износа од 141.404,27 КМ.

У осталом дијелу ревизија се одбија.

Захтјев тужитеља Р.В. за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.312,50 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 157667 17 П 2 од 29.08.2019. године, усвојен је тужбени захтјев тужитеља Р.В. (у даљем тексту:

тужитељ), те је обавезан тужени О.В. (у даљем тексту: тужени) да тужитељу исплати износ од 66.146,35 КМ, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе, тј. 30.11.2012. године па до исплате (став 1. изреке). Дјелимично је усвојен компензациони противтужбени захтјев туженог те је обавезан тужитељ да туженом исплати износ од 70.702,13 КМ, са законском затезном каматом почев од дана подношења компензационог захтјева тј. 16.01.2014. године па до исплате (став 2. изреке). Извршено је пребијање потраживања туженог из става 2. изреке са потраживањем тужитеља из става 1. изреке, те је тужитељ обавезан да туженом исплати разлику у износу од 4.455,88 КМ, са законском затезном каматом почев од 16.01.2014. године па до исплате. Одбијен је компензациони захтјев туженог преко досуђеног износа из става 2. изреке, као неоснован (став 4. изреке). Усвојен је тужбени захтјев тужитеља-главних интервијената Г.В. и С.В., те је тужитељ обавезан да исплати интервијентима, као законским насљедницима Д.В. по основу права представљања иза оца Л.В., укупан износ од 27.467,00 КМ и то интервијенту Г.В. износ од 13.733,50 КМ и интервијенту С.В. износ од 13.733,50 КМ, све са законском затезном каматом почев од 01.10.2009. године па до исплате. Одбијен је тужбени захтјев интервијената у односу на туженог О.В., као неоснован (став 6. изреке). Одлучено је да тужитељ и тужени сnose своје трошкове поступка (став 7. изреке). Обавезан је тужитељ да интервијентима накнади трошкове поступка у износу 5.355,00 КМ, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде (29.08.2019. године) па до исплате, док је захтјев за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа одбијен (став 8. изреке).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 157667 19 Гж 2 од 02.07.2020. године, жалба тужитеља Р.В. је дјелимично усвојена и првостепена пресуда, у жалбом побијаном дијелу одлуке о компензационом противтужбеном захтјеву (став 2. и 3. изреке првостепене пресуде), је преиначена, те је суђено:

- утврђено је да је основано потраживање туженог О.В. у износу од 37.542,19 КМ, са законском затезном каматом почев од 16.01.2014. године па до исплате, које потраживање се има пребити са потраживањем тужитеља Р.В. у износу од 66.146,35 КМ, са законском затезном каматом почев од 30.11.2012. године, па до исплате, до износа од 37.542,19 КМ, са законском затезном каматом почев од 16.01.2014. године па до исплате.

- захтјев туженог О.В. да се утврди основаним потраживање преко досуђеног износа (разлика између досуђеног износа од 37.542,19 КМ и захтијеваног износа од 141.404,27 КМ), те да му тужитељ Р.В. након извршеног пребијања потраживања тужитеља са потраживањем туженог, исплати разлику у износу од 56.635,91 КМ, је одбијен.

- обавезан је тужени Р.В. да тужитељима - главним интервијентима Г.В. и С.В. исплати износ од 18.312,00 КМ и то Г.В. износ од 9.156,50 КМ и С.В. износ од 9.156,50 КМ, све са законском затезном каматом почев од 15.10.2015. године, као дана подношена тужбе, па до исплате и да им надокнади трошкове поступка у износу од 3.570,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 29.08.2019. године као даном доношења првостепене пресуде.

- захтјев тужитеља – главних интервијената Г.В. и С.В. преко досуђеног износа на име главне ствари, у износу од 9.155,00 КМ и трошкова поступка у износу од 1.785,00 КМ је одбијен.

- обавезан је тужени О.В. да тужитељу Р.В. на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.885,00 КМ.

Захтјев туженог О.В. за накнаду трошкова жалбеног поступка у износу од 3.854,90 КМ је одбијен.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду, у дијелу којим је одлучено о компензационом противтужбеном захтјеву, побија тужени О.В., због повреде одредаба

парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење или да се иста у оспореном дијелу преиначи.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се изјављена ревизија одбије.

Ревизија је дјелимично основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му исплати износ од 66.146,35 КМ, са законском затезном каматом рачунајући од подношења тужбе па до исплате и компензациони противтужбени захтјев туженог да се утврди да је основано његово потраживање према тужитељу у износу од 141.404,27 КМ, те да се исто пребије са потраживањем тужитеља и тужитељ обавезе да туженом исплати разлику у износу од 56.635,91 КМ. Предмет спора је и захтјев главних интервијента да се тужитељ и тужени обавезу да им исплате износ од по 13.733,50 КМ.

У овом ревизионом поступку нижестепене пресуде нису предмет побијања у дијелу којим је одлучено о тужбеном захтјеву главних интервијентата, па се тим дијелом нижестепених одлука у даљем образложењу овај суд неће ни бавити.

Одлучујући о захтјевима странка, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је Д.В., отац тужитеља и дједа интервијентата издао за живота пуномоћ број ОПУ 424/09 од 22.04.2009. године (овјерену код нотара Ирене Мојовић), којом је овластио туженог да га заступа пред управним и судским органима, правним и физичким лицима ради цијепања парцела, прибављања потребне документације за некретнине, закључивање и приступање нотарској обради уговора о купопродаји некретнина, те да врши уплате новца на име купопродајне цијене на девизни рачун његовог сина Р.В. (овдје тужитеља); да је туженог овластио да након пријема новца од купаца исти уплати на рачун тужитеља који ће извршити исплату са тог рачуна, након задржавања износа који припада њему у висини од 1/6 укупне цијене увећаног за 20% од укупно примљених износа на име тога што он сноси све његове трошкове, те да исплату изврши његовој осталој дјечи, тј. браћи и сестрама Ј.В. из В. код П., за пок. сина Л.В. његовој супрузи Н.В. за њу и дјецу Г.В. и С.В. који живе у Р. (интервијентата), В.Т. рођ. В. која живи у Р. и И.Ч. рођ. В. у једнаким износима по 1/6 умањене за горе наведени проценат сваком од његове дјеце, код "UniCredit Bank" а.д. Бања Лука у ЕУР, а које некретнине су означене у земљишним књигама као: к.ч. бр. 455/2, ораница В.б., површине 6220 м², чији је власник са 59/77 дијела, уписана у зк. ул. бр. 10851 к.о. Б.Л., к.ч. бр. 455/3, кућа и двориште, површине 1200 м², чији је власник са 1/1 дијела, уписана у зк. ул. бр. 3948 к.о. Б.Л., а у катастру означене као к.ч. бр. 974, кућиште, двориште површине 500 м², њива 5 класе површине 5348 м², кућа и зграда површине 189 м² уписана у ПЛ 1259 к.о. Б.Л. 5, чији је посједник са 1/1 дијела, те к.ч. бр. 455/4, њива Подкућница, површине 11600 м², чији је власник са 1/1 дијела, уписана у зк. ул. бр. 13308 к.о. Б.Л., а у катастру означена као к.ч. бр. 975, Подкућница, њива 5 класе површине 11759 м², уписана у ПЛ 1259 к.о. Б.Л. 5, чији је посједник са 1/1 дијела, са напоменом да је сагласан да ако пуномоћник пронађе једног или више купца одједном за све некретнине из ове пуномоћи да је минимална цијена у износу од 200.000,00 ЕУР; да је пуномоћ специјална, али је пуномоћник овлаштен извршити и све напоменуте послове који су са сврхом и у циљу остварења претходно наведених задатака; да је тужени као пуномоћник Д.В. извршио продају некретнина и закључио са купцима пред нотаром обрађене уговоре о продаји некретнина; да је продат дио предметних некретнина за живота предника тужитеља (према налазу и мишљењу вјештака геодетске струке Милана

Пикуле површина од 11.080 м² од укупне површине од 17.796 м²); да је цијена продатих некретнина износ од 301.063,30 КМ (према налазу и мишљењу вјештака економске струке Драгана Салића закључено је 10 купопродајних уговора); да је тужени на рачун тужитеља уплатио износ од 234.816,95 КМ и да разлика између укупне купопродајне цијене цјелокупног земљишта и уплаћеног износа од стране туженог на рачун тужитеља износи 66.246,35 КМ; да је у циљу формирања грађевинских парцела код закључивања купопродајних уговора са купцима Д.Р., С.К., М.Ш., Ј.О. и В.Б. на страни купаца, поред предника тужитеља, свој сувласнички дио продавао и Х.О. и у ту сврху је тужени његовом пуномоћнику С.К. извршио исплату дијела купопродајне цијене у укупном износу од 12.693,00 КМ (према признаницама број 02/09 износ од 1.998,00 КМ, број 01/09 износ од 1.638,00 КМ, број 03/09 износ од 2.784,00 КМ, број 04/09 износ од 4.243,00 КМ и број 05/10 износ од 2.040,00 КМ); да је у име предника тужитеља 19.10.2009. године платио порез за пренос непокретности у износу од 1.765,20 КМ код "UniCredit Bank" а.д. Бања Лука у корист буџета Град Бања Лука; да је предник тужитеља био смјештен у Дом за његу старијих лица Кнежево од 28.12.2009. до 15.09.2011. године у којем дому је преминуо 15.09.2011. године; да је тужени као потписник уговора о смјештају у периоду од 28.12.2009. године до 30.09.2010 године плаћао мјесечну цијену од 600,00 КМ (укупно 5.400,00 КМ), а од октобра 2010. године до 15.09.2011. године мјесечни износ од 700,00 КМ (укупно 8.400,00 КМ); да је на име трошкова погребне опреме укључујући и превоз покојника платио износ од 1.243,00 КМ, трошкове лијекова у износу 200,00 КМ, те да укупна средства која је тужени платио наведеној установи за предника тужитеља износе 15.243,00 КМ; да је тужени прије продаје некретнина предника тужитеља платио трошкове чишћења од корова и шуме и то к.ч. бр. 455/2, 455/3 и 455/4 за укупан износ од 12.500,00 КМ, према рачуну ДОО Estrich KG 02/09 од 05.05.2009. године; да је платио износ од 7.200,00 КМ на име формирања грађевинских парцела и трошкова провођења кроз катастар и грунтовницу (према признаници Геотехника број 164/09 од 10.05.2009. године на име О.В. за Д.В.); да су за оглашавање у рубрици "плацеви", огласа о продаји некретнина, д.о.о. Менаџер плаћени износи 16,38 КМ и 2.610,00 КМ; да је тужени Фотокопирници "Владо" на име фотокопирања реклама за плацеве платио 380,00 КМ; да је тужени 15.04. 2011. године С.З.Т.Р „Марић граф“ на име услуге израде, пластифицирања и штампе платио износ од 468,00 КМ; да је тужени ангажовао аутопревозника Милана Ботића за радове на путу између парцела предника тужитеља, којем је за услуге ископа, одвоза и довоза материјала, разгртање и ваљање платио износ од 9.800,00 КМ (рачун број 05/09 од 12.05.2009. године); да је у исту сврху према рачуну платио Ацатаде д.о.о. број 01-Г/09 од 04.05.2009. године за робу "гампон" у количини 300 м³ износ од 5.265,00 КМ; да је дуговање Д.В. Електрокрајини, за испоручену енергију са стањем на дан 19.06.2009. године, у износу од 2.388,07 КМ плаћено према споразуму који је закључен дана 19.06.2009. године између Електрокрајине и Д.В. у име којег је споразум потписао тужени; да је од стране туженог на рачун ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука дана 19.06.2009. године код Raiffeisen bank плаћен износ 100,62 КМ за прикључак струје на мјерном мјесту у Улици ...; да је на име хране предника тужитеља у пицерији "Pizza and pie" од стране туженог плаћен износ (периоду од 01.05.2009. до 28.12.2009. године) од 2.760,00 КМ; да је у истом периоду тужени платио Љиљани Шапоњи, за кућне послове и припрему хране код предника тужитеља, износ од 2.400,00 КМ и робу у Трговини АДА у Бањој Луци у вриједности 2.000,00 КМ; да је тужени платио "Енмон" д.о.о. Бања Лука робу према отпремници број 07/10 од 15.10.2010. године у износу од 864,26 КМ; да је од стране туженог извршено плаћање Црквеној општини Ребровац износа од 130,00 КМ на име трошкова свештеника 17.09.2011. године; да је тужени поред плаћања ових трошкова извршио улагања у породичну кућу предника тужитеља те му је у ту сврху издат предрачун од стране ДОО Esterich KG Бања Лука на износ од 27.117,14 КМ; да је рјешењем Основног суда Котор Варош број 73 0 О 011127

11 О од 31.05.2013. године довршен оставински поступак иза умрлог Д.В., да оставинску масу чине некретнине које нису продате, односно које су уписане у ПЛ 1259/15 к.о. Б.Л. 5, ПЛ 2263/3 к.о. Б.Л. 5, зк. ул. бр. 1071 к.о. СП Б.Л., зк. ул. бр. 7471 к.о. СП Б.Л., зк. ул. бр. 7601 к.о. СП Б.Л. и зк. ул. бр. 7208 к.о. СП Б.Л. са правом посједа односно власништва са 1/1 дијела, и да је за законске наслѣднике проглашен тужитељ са 3/6 дијела, В.Т. са 1/6 дијела, И.Ч. са 1/6 дијела, Г.В. са 1/12 дијела и С.В. са 1/12 дијела.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да пуномоћ коју је сачинио предник тужитеља представља правни посао закључен између истог и туженог који има елементе уговора о налогу и којим је налогодавац обавезао налогопримца да предузме за његов рачун одређене послове, а да је суштина налога да се прибављена новчана средства од извршене продаје некретнина пребаце на рачун тужитеља, па да је неоснован приговор помањкања активне легитимације. Првостепени суд утврђује да је тужени обавио послове из налога, те да је закључено 10 купопродајних уговора о продаји земљишта предника тужитеља укупне површине 11.080 м², али да на рачун тужитеља тужени није дозначио укупан износ остварене купопродајне цијене из 10 уговора од 301.063,30 КМ, већ је уплатио износ од 234.816,75 КМ, чиме је основан тужбени захтјев тужитеља за исплату захтјеване разлике од 66.146,35 КМ (која разлика уствари износи 66.246,35 КМ). Оцјеном садржаја предметне пуномоћи, те како тужени није изводио доказе да је намјера и воља предника тужитеља била да обавезе тужитеља на исплату трошкова, првостепени суд утврђује да је све трошкове које је тужени имао везано за вршење послова по пуномоћи, тужени имао наплатити од Д.В.. Како то тужени није учинио за живота Д.В., закључује да накнаду истих може захтијевати од његових законских наслѣдника, а у односу на тужитеља сразмјерно његовом наслѣдном дијелу од 3/6 дијела. Првостепени суд је прихватио наводе из компензационе противтужбе туженог да укупни трошкови у извршавању налога износе 141.404,27 КМ, па је сагласно предњим разлозима закључио да је основано потраживање туженог према тужитељу у износу од 70.702,15 КМ (3/6 дијела од 141.404,27 КМ). Сагласно наведеном, позивом на одредбе члана 749, 751, 752, 754. и 755. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“ број: 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04 – у даљем тексту: ЗОО), првостепени суд је одлучио о тужбеном захтјеву и компензационој противтужби на начин из изреке првостепене пресуде.

Одлучујући о жалбама тужитеља и туженог, другостепени суд је отворио расправу на којој је извео доказе поновним саслушањем тужитеља и туженог у својству парничних странака. Оцјеном тог доказа, као и свих материјалних исправа у спису, прихватио је закључак првостепеног суда да је између правног предника тужитеља и туженог закључен уговор о налогу и да су за одлуку о тужбеном захтјеву и противтужбеном компензационом захтјеву релевантне одредбе члана 749, 751, 752, 754, 755. и 759. ЗОО. За разлику од првостепеног суда, становишта је да се туженом имају признати трошкови који су успиједили након издавања налога (пуномоћи од 22.04.2009. године) па до смрти предника тужитеља (15.09.2011. године), а не прије и послије тог периода, с тим што је и другостепени суд становишта да тужени, по основу стицања без основа, може потраживати и личне трошкове учињене у корист предника тужитеља. Другостепени суд утврђује да се туженом имају признати трошкови у укупном износу од 44.203,89 КМ (трошкови цијепана парцела, обезбјеђења приступног пута, рекламе, оглашавања продаје, пореза на пренос непокретности, ангажовања особе за обављање послова чишћења куће и спремања хране за предника тужитеља, трошкове доставе хране, плаћања струје, смјештаја у Дому за његу старијих лица, за које све трошкове другостепени суд означава тачно припадајуће износе). Утврђујући на темељу материјалних доказа у спису да је укупна цијена продатих плацева 321.043,30 КМ

(укупно закључено 11 купопродајних уговора, с тим да је 11. уговор као продавац поред предника тужитеља закључио и сувласник Х.О., који уговор није предмет тужбеног захтјева), што се има умањити за износ од 12.212,60 КМ који је исплаћен Х.О. на име његовог сувласничког дијела, другостепени суд закључује да је укупно постигнута купопродајна цијена износ од 308.350,30 КМ. Налазећи, даље, да је тужени тужитељу исплатио 301.063,30 КМ (износ од 234.816,95 КМ+досуђени износ од 66.146,35 КМ из првостепене пресуде), другостепени суд утврђује да тужени још није исплатио тужитељу износ од 7.287,00 КМ. Кад се тај износ од 7.287,00 КМ одбије од признатих трошкова од 44.205,69 КМ, добије се 36.918,69 КМ за који је основано потраживање туженог. Утврђујући да тај износ, примјеном правила о стицању без основа, у вези са одредбом члана 163. Закона о наслеђивању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/09, 55/09, 91/16, даље: ЗН) има увећати за 623,50 КМ (3/6 дијела од износа трошкова од 1.243,00 КМ), другостепени суд у коначном утврђује да је основано потраживање туженог у износу од 37.542,19 КМ и да се исто има пребити са потраживањем тужитеља у износу од 66.146,35 КМ. Другостепени суд у својој пресуди даје образложење за појединачне трошкове, за које није утврдио да чине основано потраживање туженог до захтјеваног износа од 141.404,27 КМ. Сагласно наведеном, другостепени суд дјелимично усваја жалбу тужитеља, док жалбу туженог одбија, на начин из изреке другостепене пресуде.

Ревизионим наводима тужени спори правилност и законитост другостепене пресуде у одбијајућем дијелу одлуке о компензационом противтужбеном захтјеву, који представља разлику између утврђених основаних трошкова туженог у износу од 37.542,19 КМ и захтијеваних трошкова у износу од 141.404,27 КМ.

Прије свега, потребно је навести да овај суд не налази у цјелости правилним разлоге другостепеног суда у односу на усвојени дио одлуке о компензационом противтужбеном захтјеву (до износа од 37.542,19 КМ), али како изјављеном ревизијом другостепену пресуду не побија тужитељ, то се непобијаним дијелом другостепене пресуде овај суд не може бавити.

Тужени је компензациони противтужбени захтјев у овој парници засновао на наводима: да је у извршавању налога правног предника тужитеља имао одређене трошкове; да је поред налога из пуномоћи од 22.04.2009. године од правног предника тужитеља, који је живио сам, добијао и усмене налоге које је извршавао (који се тичу личних трошкова Д.В.); да је са предником тужитеља договорио да му за извршење послова налога, који се тичу продаје земљишта, припада накнада у проценту од 10 % укупно остварене купопродајне цијене.

Тужени током поступка пред нижестепеним судовима, а ни у ревизији, не оспорава основаност тужбеног захтјева тужитеља у износу од 66.146,35 КМ (на име разлике остварене купопродајне цијене), док нису основани ревизиони наводи да су на страни тужитеља у овој парници морали бити означени сви законски насљедници сада покојног Д.В..

Тужени је у овој парници истакао компензациони противтужбени захтјев, који има упориште у одредби члана 759. ЗОО и који је према стању списка предмета, у више наврата преиначавао, тако што је првобитни захтјев (рочиште 16.01.2014. године), када је специфицирао које трошкове и које износе потражује, мијењао захтијевајући утврђење основаности и других трошкова, да би у коначном (рочиште 09.12.2014. године) затражио да се утврди да је основано његово потраживање према тужитељу у укупном износу од 141.404,27 КМ (при чему специфицирани трошкови током поступка

не дају тај укупан износ), да се изврши пребијање тог потраживања са потраживањем тужитеља које износи 66.146,35 КМ и да се тужитељ обавезе на исплату разлике од 56.635,91 КМ (који износ не представља разлику износа од 66.146,35 КМ и износа од 141.404,27 КМ), што све је у прилог закључку да нема услова да се утврди основаност потраживања туженог у цјелокупном затраженом износу, што ревизионе наводе да је тужитељ у обавези регресирања укупног износа чини неоснованим.

Тужени у ревизији изричито не спори одбијање утврђења основаним компензационог противтужбеног захтјева у погледу износа од 12.693,00 КМ, који је исплаћен Х.О., али како је тужени задржао купопродајну цијену по том уговору (који није предмет тужбеног захтјева), то овај суд као правилно прихвата образложење другостепеног суда у овом дијелу. У односу на трошкове чишћења терена у износу од 12.500,00 КМ, код утврђења да је ове послове обавило предузеће ДОО Esterich KG Бања Лука, које је и испоставило рачун 2/09 од 05.05.2009. године, те да тужени није доказао да је он као физичко лице платио те трошкове, правилно је одбијање утврђења основаности и ових трошкова. Овај суд прихвата и образложење другостепеног суда да туженом не припада трошак по рачуну Менаџера од 17.05.2007. године, јер се ради о трошку учињеном прије давања пуномоћи од 22.04.2009. године, при чему овај суд налази да изведеним доказима није доказано постојање усмених налога на које се тужени позива, који би се евентуално односили на период прије дате пуномоћи, као и да није доказано плаћање рачуна Менаџеру у износу од 50,19 КМ и 58,72 КМ. Како није доказано постојање усмених налога, те како је задњи купопродајни уговор закључен 31.03.2011. године, када се има сматрати да је налог извршен, правилно није утврђена основаност рачуна СЗТР „М Граф“ од 15.04.2011. године на износ од 468,00 КМ, па туженом не припада право на накнаду овог трошка (члан 211. ЗОО). Другостепени суд правилно налази да изјава Александра Станића, власника СТР Ада, без евиденције о дугу и фискалном рачуну, није доказ о извршеном плаћању, као и да није доказан трошак набавке личне карте за предника тужитеља и обилазака у Дому за његу старијих лица, а нити је доказана сврха трошкова по рачуну број 00041/12 од 08.12.2012. године (када је предник тужитеља већ преминуо), а исто се односи и на фактуру Емон д.о.о. од 15.10.1010. године (набавка огледала и вертикала), када је Д.В. већ био у Дому и објективно није ни могао учинити трошак. Правилно другостепени суд налази да тужени није доказао постојање обавезе да сноси трошкове свештеника код сахране предника тужитеља, куповине опреме, чишћења гробног мјеста, па ни у овом дијелу захтјев туженог није основан (члан 211. ЗОО), те су ирелевантни ревизиони наводи да је опрема за сахрану набављена прије сахране. Трошкови адаптације куће предника тужитеља у износу од 27.117,10 КМ су настали прије давања предметне пуномоћи, а поред тога није доказано ни да је тужени те трошкове платио на рачун предузећа Esterich KG Бања Лука које је изводило радове, док су апсурдни ревизиони наводи да није доказано да наведено предузеће није пренијело потраживање на туженог, код тога да није могуће доказивати негативне чињенице. При томе се не могу прихватити ревизиони наводи да је тужени био у обавези да издржава предника тужитеља, јер тако не произлази из садржаја пуномоћи од 22.04.2009. године, па је небитно позивање у ревизији на исказ свјedoка Здравка Самарције.

Према томе, наведени трошкови правилно нису признати туженом. Поред тога, према становишту овога суда, трошкови које је тужени имао у извршавању датог налога од 22.04.2009. године (нема мјеста ревизионим наводима да се ради о уговору који садржи елементе и уговора о расподјели имовине за живота, нити је доказано постојање елемената пословодства без налога), би се тужитељу (који није потписник пуномоћи) могли ставити на терет само до висине наслијеђеног дијела од 3/6 у заоставштини

покојног Д.В. (одредба члана 163. ЗН), који наслијеђени дио је релевантан и код евентуалне примјене правила о стицању без основа.

Насупрот предњем, ревизионим наводима тужени основано приговара одбијању компензационог противтужбеног захтјева у дијелу да се утврди основаним потраживање туженог за исплату накнаде за извршење уговора о налогу.

У конкретном случају уговором о налогу (пуномоћ од 22.04.2009. године) није уговорена накнада, па сагласно одредби члана 761. ЗОО на страни налогодавца (сада покојни Д.В.) је постојала обавеза исплате накнаде у уобичајеној висини, а ако о томе нема обичаја, онда исплата правичне накнаде.

Тужени је током поступка пред нижестепеним судовима тврдио да је са налогодавцем договорио да му припадне накнада у проценту од 10 % од укупно остварене купопродајне цијене, док је тужитељ (који је био присутан сачињавању пуномоћи) првобитно у својој изјави тврдио да је договорена исплата накнаде у проценту од 5 %. Тужитељ је током даљег поступка у предмету одустао од тих навода тврдећи да није уговорена исплата накнаде, а на расправи код другостепеног суда у односу на постојање договора о исплати накнаде за извршење уговорених послова у проценту од 5 % наводи „да је тако нешто отприлике постојало“. Тужени је на истој расправи, у погледу мотива за прихватање налога изјавио да се руководи људским мотивима, односно намјером да помогне, а не да заради.

Другостепени суд налази да у овом дијелу захтјев туженог није основан, јер се тужени руководио разлозима људскости, што по другостепеном суду значи да је искључен економски интерес.

Међутим, без обзира на мотив туженог да прихвати извршење уговора о налогу, код тога да је исти за правног предника тужитеља, у сврху закључења уговора о продаји земљишта, обавио бројне послове (послови везано за уређење земљишта, цијепање парцела, обезбјеђење приступног пута, оглашавање продаје, налажење купаца и др.), те да захтијева исплату накнаде за послове које је обавио у извршењу уговора о налогу, овај суд налази да му по закону (одредба члана 761. ЗОО) припада правична накнада која у конкретном случају одговара проценту од 5 % у односу на укупну купопродајну цијену која је продајом земљишта остварена. Како је закључењем 11 купопродајних уговора за предника тужитеља остварена укупна цијена од 308.350,30 КМ наведени проценат одговара износу од 15.417,51 КМ. Обавеза исплате наведене накнаде је била на налогодавцу, сада покојном Д.В., односно сада је на његовим наследицима у смислу одредбе члана 163. ЗН. Како је тужени овај захтјев усмјерио само у односу на једног законског наследика покојног Д.В., односно према тужитељу у овој парници, то исти за ову обавезу може одговорати само до висине наслјеђеног дијела у заоставштини оставиоца (3/6 дијела), што значи да је у овом дијелу основано потраживање туженог према тужитељу у износу од 7.708,75 КМ, па је дјелимичним усвајањем ревизије туженог побијану пресуду у овом дијелу ваљало преиначити на начин да се утврди да је основано потраживање туженог у укупном износу од 45.250,94 КМ (износ од 37.542,19 КМ из другостепене пресуде+7.708,75 КМ).

Како је на описани начин преиначена другостепена пресуда, сагласно одредбама члана 386. став 2. и 397. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП) ваљало је размотрити одлуку о трошковима поступка из побијане пресуде. Другостепени суд је с обзиром на постављене

захтјеве оцјенио да успјех тужитеља у овој парници износи 25 %, па му је у односу на укупне трошкове које имао (трошкови првостепеног и другостепеног поступка), сразмјерно постигнутом успјеху, примјеном одредбе члана 386. став 2. ЗПП, досудио накнаду трошкова у износу од 1.885,00 КМ. Како је код наведеног другостепени суд успјех тужитеља оцјенио само у односу на компензациони противтужбени захтјев, а не и у односу на тужбени захтјев, што значи да је успјех тужитеља већи и да би му припала накнада трошкова у већем износу, то без обзира на дјелимично преиначење побијане пресуде, овај суд је исту одржао на снази у односу на тужитељу досуђени износ накнаде трошкова поступка од 1.885,00 КМ, при чему нема мјеста ревизионим наводима да је тужитељ изазвао све трошкове предметне парнице. У односу на трошкове туженог у ревизионом поступку, имајући у виду да је тужени са ревизијом у односу на постављени компензациони противтужбени захтјев успио у незнатном дијелу (7.708,75 КМ у односу на износ од 141.404,27 КМ) овај суд исте није признао туженом (члан 386. став 3. ЗПП).

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.312,50 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Сагласно датим разлозима, одлучено је као у изреци, примјеном одредаба члана 248. и 250. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић